

plankontoret

Nasjonalparkstyret
for Forollhogna

PLAN FOR REVISJON AV FORVALTNINGSPLANER FOR VERNEOMRÅDENE I FOROLLHOGNA

14. februar 2023

Revisjonstabell

Dato	Vedtak
29.11.2019	<p>Nasjonalparkstyret for Forollhogna har i møte den 29. nov. 2019 i sak 41/2019 godkjent plan for revisjon av forvaltningsplaner for verneområdene i Forollhogna med følgende føringer, jf. kap. 6.2 og 6.3:</p> <ul style="list-style-type: none">• Utarbeide en veileder med felles retningslinjer for landskapsvernområdene før oppstart med revisjonen av forvaltningsplanene• Alle forvaltningsplaner for landskapsvernområdene ferdigstilles i løpet av en 5-årsperiode <p>Nasjonalparkstyret skal være styringsgruppe for arbeidet med revisjon av forvaltningsplanene, og eventuelle rekkefølgeendringer, endringer av framdriftsplanen og andre endringer av overordna karakter kan gjøres av nasjonalparkstyret.</p> <p>Nasjonalparkstyret vil som en del av prosessen for revisjonsarbeidet legge til rette for at det gjennomføres faglige temadager for kommunene og andre relevante aktører for å styrke både kompetanse og samhandling.</p>
14.2.2023	<p>Nasjonalparkstyret for Forollhogna har i møte den 14. februar 2023, sak 4/2023 gjort følgende vedtak:</p> <p>Nasjonalparkstyret for Forollhogna godkjenner oppdatert plan for revisjon av forvaltningsplaner for verneområdene i Forollhogna.</p> <p>Nasjonalparkstyret støtter arbeidsplanen med temamøter som en del av det overordnede arbeidet med økt kompetanse og samhandling i forvaltningen av verneområdene i Forollhogna.</p> <p>Nasjonalparkstyret melder om oppstart av arbeidet med revisjon av forvaltningsplanene for det enkelte verneområdet i tråd med tidsplanen i kap. 6.1.</p> <p>Under behandlingen av planen kom det et innspill til kap. 3 Formål om å legge inn et tema på "tekniske installasjoner og infrastruktur". Dette er lagt inn i planen.</p>

Foto: Steinar Johansen, «Nasjonalparker i Trøndelag», 2018.

Forord

Det er behov for å foreta en revisjon av alle forvaltningsplanene for verneområdene i Forollhogna. Dette dokumentet er en felles plan for revisjonen hvor det fremgår felles formål, føringer, organisering, og tids- og fremdriftsplan.

Arbeidet ble opprinnelig startet i 2019, og det ble gjort vedtak for denne revisjonsplanen i sak 41/2019, 29. november 2019, men av ulike grunner måtte arbeidet settes på vent fram til nå. Dette dokumentet er derfor oppdatert med tanke på organisering og tidsplaner.

Nasjonalparkstyret for Forollhogna har i møtet den 14. februar 2023 vedtatt planen slik den nå foreligger.

Innhold

1	Innledning	5
1.1	Verneområdene	5
1.2	Bakgrunn for revisjonen	6
1.3	Plantype	7
2	Føringer	8
2.1	Nasjonale føringer	8
2.2	Regionale planer	8
2.3	Andre statuser for områdene	8
2.4	Lokale planer og veiledere	9
3	Formål	9
4	Struktur	10
5	Organisering og medvirkning	10
6	Tids- og framdriftsplan	11
6.1	Tidsplan for revisjon av forvaltningsplanene	11
6.2	Generell framdriftsplan for revisjon av de ulike forvaltningsplanene	12

1 Innledning

1.1 Verneområdene

Forollhogna nasjonalpark og 8 tilhørende landskapsvernområder ble vernet 21. desember 2001.

Grøntjønnan naturreservat, som ble vernet alt i 1981, ligger innenfor grensene til nasjonalparken, og det ble derfor hensiktsmessig at dette området ble en del av den felles forvaltningen.

Verneområder	Areal	Kommuner
1. Forollhogna nasjonalpark	1 059 km ²	Holtålen, Midtre Gauldal, Rennebu, Os, Tolga, Tynset
2. Endalen landskapsvernområde	35,6 km ²	Midtre Gauldal
3. Budalen landskapsvernområde	33,6 km ²	Midtre Gauldal
4. Forddalen landskapsvernområde	30,9 km ²	Midtre Gauldal, Holtålen
5. Ledalen landskapsvernområde	26 km ²	Holtålen
6. Øyungen landskapsvernområde	71 km ²	Holtålen, Røros
7. Vangrøftdalen - Kjurrudalen landskapsvernområde	126 km ²	Os
8. Londalen - Ørvilldalen landskapsvernområde	49,7 km ²	Tolga
9. Magnilldalen - Busjødalen landskapsvernområde	78 km ²	Tynset, Tolga
10. Grøntjønnan naturreservat	5,4 km ²	Tynset

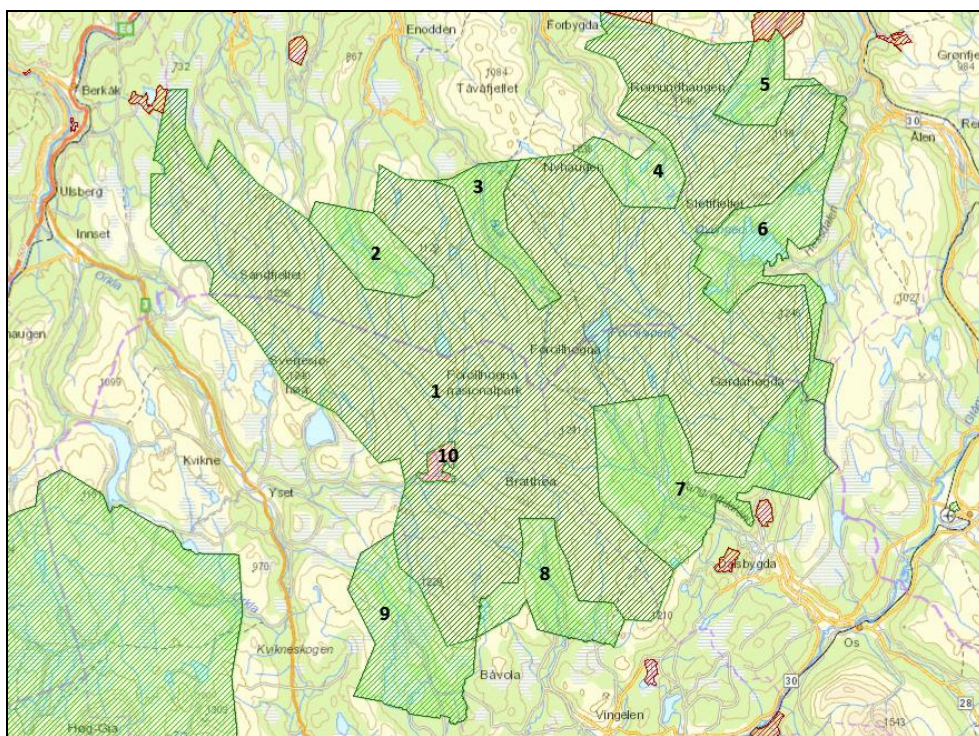

Fig. 1. Verneområdene i Forollhogna – nummerert i forhold til tabellen ovenfor.

1.2 Bakgrunn for revisjonen

Forvaltningsplanene for verneområdene i Forollhogna ble utarbeidet og godkjent i årene like etter at verneområdene ble opprettet, og mens forvaltningsmyndigheten var delegert den respektive kommunen.

Verneområder	Godkjent forvaltningsplan
Øyungen landskapsvernområde ¹	2002
Ledalen landskapsvernområde ¹	2002
Budalen landskapsvernområde ²	2005
Endalen landskapsvernområde ²	2005
Forddalen landskapsvernområde ²	2005
Vangrøftdalen - Kjurrudalen landskapsvernområde	2004
Londalen - Ørvilldalen landskapsvernområde	2003

Magnilldalen - Busjødalen landskapsvernområde	2003
Forollhogna nasjonalpark	2004
Grøntjønnan naturreservat	2001

I 2010 vedtok Stortinget en ny forvaltningsmodell og fra 2011 ble det opprettet eget nasjonalparkstyre for Forollhogna som fikk delegert forvaltningsmyndighet for verneområdene. Denne endringen gjør det også nødvendig med en revisjon av forvaltningsplanene.

I løpet av årene har forvaltningsmyndigheten gjort seg erfaringer med forvaltningen av verneområdene og bruken av forvaltningsplanene, og etter hvert et bedre grunnlag for bl.a. å skulle mellom prinsipielle og kurante saker. Det er etablert en forvaltningspraksis som vil ha betydning for revisjon av forvaltningsplanene.

Det er videre behov for en gjennomgang av forvaltningsplanene for å få et oppdatert kunnskapsgrunnlag av områdebruk, bebyggelse, naturgrunnlag mm.

I tillegg vil fylkesreformen hvor fylker er blitt slått sammen også oppdateres gjennom revisjonen av forvaltningsplanene. Sør-Trøndelag ble en del av Trøndelag fylke fra 2018 med ny fylkeskommune og nytt fylkesmannsembete. Fylkesmannen i Hedmark og fylkesmannen i Oppland ble sammenslått i 2019, og er i dag statsforvalteren i Innlandet. Det samme gjelder for fylkeskommunene som fra 2020 er Innlandet fylkeskommune.

1.3 Plantype

Utarbeidelse av forvaltningsplaner er forankret i verneforskriften for det enkelte verneområdet.

En forvaltningsplan vil gi utfyllende retningslinjer og veiledning til verneforskriften, men den vil ikke være juridisk bindende slik verneforskriften er. Forvaltningsplaner skal være langsiktige og sikre en enhetlig forvaltning gjennom avveininger mellom bruk og vern innenfor rammene av verneforskriften for det enkelte verneområdet. For noen verneområder viser verneforskriften til at forvaltningsplanen skal gi nærmere avklaring på noen forhold, og her vil forvaltningsplanen ha bestemmelser for forvaltningen av området.

En forvaltningsplan skal også kunne gi økt forutsigbarhet for grunneiere og brukere av de enkelte verneområdene.

2 Føringer

2.1 Nasjonale føringer

For det enkelte verneområdet er det den respektive verneforskriften som gjelder og fastsetter formålet med vernet. Nye nasjonale føringer innenfor verneområdeforvaltningen og andre endringene som har skjedd i løpet av årene måtte tas hensyn til og innarbeides i forvaltningsplanene.

I 2017 ble det innført to europeiske villreinregioner hvor Forollhogna villreinområde som nasjonalt villreinområde inngår i den nordlige regionen som i tillegg består av Reinheimen-Breheimen, Rondane, Snøhetta, Knutshø og Sølnekletten. Det er arealbruksstrategien i regional plan for gir føringer for forvaltningen.

2.2 Regionale planer

Det er flere regionale planer som berører heler eller deler av verneområdene i Forollhogna som det må tas en gjennomgang av i forbindelse med revisjonen av den enkelte forvaltningsplan. Regionale planer er ikke juridisk bindende, men de vil kunne ha overordnede og retningsgivende råd for videre forvaltning og arealplanleggingen. Det er fylkeskommunene som er ansvarlige for de regionale planene, og her kan følgende planer nevnes:

- Regional plan for Forollhogna villreinområde
- Regional plan for Verdensarven Røros bergstad og Cirkumferensen
- Regionale forvaltningsplaner for vannområder
- Regionale planer for kulturminner

2.3 Andre statuser for områdene

Innenfor verneområdene er det blitt gitt ulike statuser på avgrensede områder, naturtyper og arter som gir retningslinjer for forvaltning og skjøtsel som også vil måtte tas inn i de respektive forvaltningsplanene.

Utvalgte kulturlandskap:	Seterdalene i Budalen, Midtre Gauldal kommune Vangrøftdalen-Kjurrudalen, Os kommune
Utvalgte naturtyper:	Slåttemark og slåttemyrer - flere lokaliteter innenfor verneområder
Prioriterte arter:	Svartkurle – flere lokaliteter innenfor verneområdene
Freda bygninger/bygningsmiljø:	Utistuvollen, Os kommune
Verdifulle kulturlandskap:	Vingelen, Magnildalen

Det er utarbeidet egne skjøtselsplaner for flere av lokalitetene, og nærmere kartfesting av lokaliteten finnes i Naturbase.

2.4 Lokale planer og veiledere

Det vil også bli vurdert å ta med lokale og kommunale planer, skjøtselsplaner, registreringer og veiledere som vil kunne ha betydning for den videre forvaltningen av verneområdene i revisjonsarbeidet. Byggeskikkveilederen for landskapsvernområdene, som utarbeides i et samarbeid mellom fylkeskommunene, kommunene og nasjonalparkstyret, vil kunne gi verdifulle råd og veiledning for vedlikehold og utvikling av bebyggelsen i seterdalene.

Videre vil også annet veiledningsmateriale for ulike fagområder bli benyttet der det vil være aktuelt.

3 Formål

Formålet med revisjonen av forvaltningsplanene er å få en helhetlig og forutsigbar forvaltning av det enkelte verneområdet samtidig som verneområdene sees i en sammenheng. En forvaltningsplan skal verken gi strengere eller mer liberale føringer enn det som verneforskriften gir, men for en del forhold vil det være behov for mer utdyping av verneforskriften.

Temaer og utfordringer som vil få en nærmere belysning vil kunne variere noe fra område til område, men noen felles temaer vil være:

Motorferdsel	Næringskjøring, kjøring på barmark og vinterføre mm
Infrastruktur	Tekniske installasjoner
Landbruk	Setring, husdyrhold og beiting, gjerder, sakentrøer, saltsteinplasser, skogskjøtsel, tilleggsnæringer mm.
Bygninger	Byggeskikk – seterbebyggelse, fritidsbebyggelse
Ferdsel	Merking av stier og løyper, tilrettelegging og styring av ferdsel, organisert, ferdsel, sykling, bruk av hest osv.
Veger	Traktorveger, kjørespor, parkering og trafikk, vegvedlikehold
Kulturlandskap	Skjøtsel, beiting og slått, skogskjøtsel
Kulturminner	Skjøtsel og formidling av kunnskap

Samiske kulturminner	Behov for kartlegging og nærmere beskrivelser
Klimaendringer	Hvilke effekter vil klimaendringer kunne ha på verneverdiene

Listen over temaer er ikke uttømmende. Temaer som er felles for alle verneområdene og aktuelle temaer for det enkelte verneområdet vil måtte drøftes nærmere i styringsgruppen (nasjonalparkstyret), og de respektive kommunene, rettighetshaverne, grunneiere og ulike brukergrupper. Dette vil være en del av prosessen i oppstarten for det enkelte området.

En del søknader krever behandling etter både særlov og verneforskrift dvs. at det må foreligge en behandling hos både kommune og vernemyndighet. For å sikre en raskere og mer ryddigere saksbehandling vil det være nyttig å få utarbeidet **felles rutiner for søknadsbehandling**: hvor skal søknaden sendes først, når og hvem skal saken sendes til behandling/høring til andre parter som villreinnemnd, villreinutvalg og kulturminneforvaltningen i fylkeskommunene.

4 Struktur

De reviderte forvaltningsplanene skal følge en fastsatt mal for digitale forvaltningsplaner som er gitt av Miljødirektoratet, og alle planene vil få en felles utforming og oppbygging. Det er laget en egen portal for innlogging for de som skal utarbeide forvaltningsplanene, og nasjonalparkforvalterne har fått tilgang med brukernavn og passord. Arbeidet med forvaltningsplanene følger en fastlagt prosess, og når planen er klare for høring legges det ut en lenke til dokumentet.

5 Organisering og medvirkning

Arbeidet med revisjonen av forvaltningsplanene må organiseres slik at det sikres politisk styring, faglig innspill og god medvirkning fra brukergruppene.

Styringsgruppe:	Nasjonalparkstyret for Forollhogna
Prosjektledelse:	Nasjonalparkforvaltere med støtte i arbeidsutvalget (AU)
Prosjektgrupper:	Opprettes for hvert verneområde – respektive styremedlem og administrative medlem, landbrukets faglag, fjellstyrer/ rettighetshavere, grunneiere, lag og foreninger

Administrativ prosjektgruppe:	Administrativt kontaktutvalg og faglige representanter fra berørte kommuner og fylkeskommuner, samt Sametinget, statsforvalter og villreinnemnda for Forollhogna
Referansegrupper:	Villreinutvalget for Forollhogna, Norsk Villreinsenter nord, Forum for natur og friluftsliv, Destinasjonsselskaper/reiseliv, fjellstyrer, grunneierlag, interesseorganisasjoner eller næringsdrivende

Det er viktig at det legges til rette for **medvirkning** i forbindelse med revisjonsarbeidet gjennom bl.a. åpne informasjons- og dialogmøter for det enkelte verneområdet i løpet av planprosessen. Videre vil det være aktuelt å legge til rett for fagdager for kommunen og relevante aktører for styrke både kompetanse og samhandling. Også styrets og kommunenes hjemmesider vil kunne være viktige informasjonskanaler.

6 Tids- og framdriftsplan

Det skal gjennomføres revisjon av forvaltningsplaner for i alt 10 verneområder i Forollhogna-området, og det foreslås at revisjonen gjennomføres i løpet av årene 2023 – 2027. Planen for revisjonen gjelder for alle forvaltningsplanene, og tids- og framdriftsplan for revisjonen er derfor forholdsvis generell.

6.1 Tidsplan for revisjon av forvaltningsplanene

Miljødirektoratet har anbefalt at det startes med ett verneområde for å opparbeide seg erfaring med både prosessen og bruken av den digitale løsningen for forvaltningsplaner. Både fylkesmannen (nå statsforvalteren) i Innlandet og Os kommune har i sine høringsuttalelser uttrykt at det er ønskelig at revisjonsarbeidet blir gjennomført felles for alle verneområdene. Nasjonalparkstyret har i sin behandling av denne planen sluttet seg til dette, og vedtatt at det i oppstartsfasen legges til rette for felles avklaringer gjennom faglige temadager for kommunene og andre relevante aktører for å styrke både kompetanse og samhandling. Første temadag vil handle om ansvarsområder, saksbehandlingsrutiner og praktisk samarbeid med fokus på byggesaker og bygningsmiljøer i landskapsvernområdene.

Revisjonen av forvaltningsplanen for det enkelte verneområdet må likevel starte enkeltvis, og at det etter hvert vurderes å fortsette med to områder parallelt dersom det er verneområder som er forholdsvis like, mindre komplekse, færre bruker grupper osv. For noen landskapsvernområdet er det utarbeidet felles forvaltningsplaner, og det kan derfor være hensiktsmessig å revidere disse planene mer parallelt.

Revisjonen av forvaltningsplanen for nasjonalparken foreslås gjennomført når forvaltningsplanen for landskapsvernområdene er avsluttet. Dersom det skjer endringer slik det tidligere er beskrevet, kan det være aktuelt å revidere forvaltningsplanen for nasjonalparken tidligere. Det vil være hensiktsmessig å revidere forvaltningsplanen for Grøntjønnan naturreservat samtidig med nasjonalparken.

Prioritert rekkefølge	Verneområder	Framdrift
1.	Utarbeide felles saksbehandlingsrutiner og så langt som mulig felles retningslinjer for landskapsvernområdene før oppstart med revisjonen av forvaltningsplanene.	Gjennomføring våren 2023
2.	Øyungen landskapsvernområde	Oppstart 2023
3.	Ledalen landskapsvernområde	Oppstart 2023
4.	Budalen landskapsvernområde	Oppstart 2024
5.	Endalen landskapsvernområde	Oppstart 2024
6.	Forddalen landskapsvernområde	Oppstart 2024
7.	Vangrøftdalen - Kjurrudalen landskapsvernområde	Oppstart 2025
8.	Londalen - Ørvilldalen landskapsvernområde	Oppstart 2025
9.	Magnilldalen - Busjødalen landskapsvernområde	Oppstart 2025
10.	Forollhogna nasjonalpark	Oppstart 2026
11.	Grøntjønnan naturreservat	Oppstart 2026

6.2 Generell framdriftsplan for revisjon av de ulike forvaltningsplanene

Det legges opp til felles oppstart for alle landskapsvernområdene hvor det så langt det lar seg gjøre avklares felles retningslinjer og prinsipper. Det tas sikte på at revisjonen av forvaltningsplanene for landskapsvernområde ferdigstilles i løpet av en 5-årsperiode.

For større landskapsvernområder med store brukergrupper og sammensatte utfordringer kan det forventes at prosessen vil kunne ta noe lengre tid.

Milepæler og generell prosess:

1. Møter og fagdager hvor felles utfordringer og temaer for landskapsvernområdene tas opp sammen med kommunene og andre relevante aktører.
2. Kunngjøring av oppstart for det enkelte verneområdet – oppstartsmelding
3. Status – tematisk gjennomgang, møter
4. 1. gangs behandling av revidert forvaltningsplan i nasjonalparkstyret
5. Høring av forslag til revidert forvaltningsplan, inkl. høringsmøter
6. Evt. etterarbeid fra høringen
7. Sluttbehandling – vedtak i nasjonalparkstyret, og oversending til godkjenning i Miljødirektoratet